
**ОЦЕНКА НА СОЦИАЛНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ОТ
ДЕЙНОСТТА НА ТП ДЪРЖАВНО ГОРСКО
СТОПАНСТВО „НЕВЕСТИНО”**

2023 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

СЪДЪРЖАНИЕ.....	2
СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ.....	4
РЕЧНИК НА НЯКОИ ПОНЯТИЯ, КОИТО СЕ ИЗПОЛЗВАТ В ДОКЛАДА.....	5
ВЪВЕДЕНИЕ.....	6
НЕОБХОДИМОСТ ОТ ОЦЕНКАТА, ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ.....	6
ИЗПОЛЗВАН ПОДХОД И МЕТОДОЛОГИЯ.....	7
РЕЗУЛТАТИ.....	9
ОБЩА СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА РЕГИОНА.....	9
МЯСТО НА ГОРСКОТО СТОПАНСТВО В МЕСТНОТО РАЗВИТИЕ И РОЛЯ НА дгс.....	9
ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДГС И УПРАВЛЕНИЕ НА ТЕРИТОРИЯТА.....	9
ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ.....	10
КУЛТУРНИ ОСОБЕНОСТИ НА ЗАСЕГНАТИТЕ/ ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ ЛИЦА И ГРУПИ, КОИТО ДА СЕ ВЗЕМАТ ПРЕДВИД ПРИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЕТО С ТЯХ.....	11
ПРАВА НА МЕСТНИТЕ ОБЩНОСТИ (ЗАКОНОВИ И ТРАДИЦИОННИ) И ЗАСЕГНАТИТЕ СТРАНИ ВЪВ ВРЪЗКА С ДЕЙНОСТТА НА ДГС.....	11
ОБХВАТ НА ДЕЙНОСТИТЕ И СФЕРИ НА СОЦИАЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ.....	12
Достъп до гората и горските ресурси.....	12
Зачитане на другите форми на собственост.....	12
Добив на дървесина. Осигуряване на нуждите на местното население с дърва за огрев.....	13
Възпроизводство на горите.....	14
Достъп и ползване на недървесни горски ресурси.....	14
Опазване на горите.....	17
Превенция и борба с горските пожари.....	17
Развитие на специфични форми на туризъм, свързани с гората и дейността на ДГС.....	18
Опазване на водите.....	18
Осигуряване на поминък.....	18
ИЗВОДИ НА ОСВ И МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИ ЕФЕКТИ ОТ ДЕЙНОСТТА.....	19
Информирана на и провеждане на консултации със засегнатите/ заинтересованите страни.....	20
Средства и начини за комуникация съобразени с културните особености на засегнатите/ заинтересованите страни.....	26
Механизъм за разрешаване на спорове.....	27
ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПРИНОС НА ОРГАНИЗАЦИЯТА КЪМ МЕСТНОТО СОЦИАЛНО И ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ.....	28
АКТУАЛИЗАЦИЯ НА СОЦИАЛНАТА ОЦЕНКА.....	28
Актуализиране на списъка на заинтересованите/ засегнатите страни.....	28
Актуализация на социалната оценка.....	28

ПРИЛОЖЕНИЕ 1.....	29
ПРИЛОЖЕНИЕ 2.....	30
ПРИЛОЖЕНИЕ 3.....	31

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

Вик	Водоснабдяване и канализация
ГВКС	Гори с висока консервационна стойност
ДГС	Държавно горско стопанство
ДГТ	Държавни горски територии
ДЛС	Държавно ловно стопанство
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗГ	Закон за горите
ИАГ	Изпълнителна агенция по горите
ЛРД	Ловно-рибарско дружество
МВР	Министерство на вътрешните работи
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
НПО	Неправителствена организация
НСИ	Национален статистически институт
ОСВ	Оценка за социалното въздействие
ПИРО	План за интегрирано развитие на община
РДГ	Регионална дирекция по горите
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
ТП	Териториално поделение
ЮЗДП	Югозападно държавно предприятие
г.	Година
д.	Души
кв. км.	квадратни километра
м	Метра
м³	кубически метра
н. в.	надморска височина
тел.	Телефон
ха	Хектара

РЕЧНИК НА НЯКОИ ПОНЯТИЯ, КОИТО СЕ ИЗПОЛЗВАТ В ДОКЛАДА

Заинтересована страна	Всяко лице или група лица, които проявяват интерес, или за които се знае, че имат интерес от дейността на ТП „ДГС Невестино“ или към управляваната от него територия. Интересът им може да бъде повлиян положително или отрицателно.
Засегната страна	Всяко лице или група лица, които са повлияни или потенциално биха били повлияни от дейността на ТП „ДГС Невестино“ (напр. местни общности, работници, собственици на съседни имоти, местни предприемачи, организации оторизирани да представляват засегнатите страни и др.).
Дълбочинно интервю	Метод за събиране на информация, при който даден проблем се изследва обстойно, в дълбочина. Търсят се мнение, отношение, оценки. Провежда се с един човек, т. нар. респондент.
Групова дискусия	Метод за събиране на информация, при който се разговаря с няколко респондента едновременно. Търси се мнение, отношение, оценки. Дава повече информация от интервюто, тъй като могат да бъдат изразени различни гледни точки по даден проблем.
Анализ на вторична информация	Метод за събиране на информация, при който се прави преглед на вече налични източници. Такива могат да бъдат доклади, документи, анализи и др.

ВЪВЕДЕНИЕ

НЕОБХОДИМОСТ ОТ ОЦЕНКАТА, ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ

През 2020 г. ТП Държавно горско стопанство (ТП ДГС) „Невestino“ започна процес по привеждане на управлението на държавните горски територии (ДГТ) в съответствие с международно признатите *Принципи и критерии на Съвета за стопанисване на горите*. Като част от процеса се изготвя проучване на Горите с висока консервационна стойност (ГВКС) на територията, в процес на въвеждане в управлението са редица процедури и практики допълващи изискванията на националното законодателство и подкрепящи стремежа за постигане на екологично уместно, социално полезно и икономически жизнеспособното управление на горите.

10-те принципа за горска сертификация на Съвета за стопанисване на горите:

Прилагане на законодателството - спазва се националното законодателство, както и международните договори, конвенции и споразумения, които страната е подписала.

Права на работниците и условия на труд – поддържа се и/ или се подобрява социалното и икономическото благосъстояние на работниците.

Права на коренното население (неприложим за България).

Обществени отношения – осигуряване на принос за поддържането и насърчаването на социалното и икономическо благополучие на местните общности.

Ползи от гората – постигане на осигуряват ефективното управление на целия спектър от продукти и услуги от горите, с което се поддържа и подобрява дългосрочната икономическа стабилност и широк кръг от екологични и социални ползи.

Екологични стойности и въздействия – осигурено е поддържане, опазване и/или възстановяване на екосистемните услуги и екологичните стойности и не се допускат отрицателни екологични въздействия.

Управленско планиране – налице са и се прилагат Планиращи документи, служещи за насочване работата на персонала, информиране на засегнатите и заинтересованите страни и обосноваване на управленските решения.

Мониторинг и оценка - извършва се мониторинг на напредъка за постигане на целите на управление, въздействията от горскостопанските дейности и състоянието на гората. Мониторингът и оценката се извършват по начин пропорционален на мащаба, интензивността и риска от горскостопанските дейности, за да се постигне адаптивно управление.

Високи консервационни стойности – поддържат се и/или се подобряват високите консервационни стойности в горите чрез прилагане на превантивен подход.

Осъществяване на горскостопанските дейности – дейностите в обхвата на сертификация, са планирани и изпълнени в съгласие с икономическите, екологичните и социални политики на Организацията и в съответствие с Принципите и Критериите за горска сертификация.

Съгласно изискванията на Индикатор 4.5.1 от Националния стандарт за горска сертификация, ДГС следва да прилага система за Оценка на въздействието, съответстваща на мащаба и интензивността на горскостопанските мероприятия, при която се:

- идентифицират засегнатите групи;

- провеждат консултации с представители на засегнатите групи по начин съобразен с културните им особености;
- идентифицират основните негативни социални, екологични и икономически въздействия от горскостопанските дейности върху тези групи.

Наред с това, ДГС следва да разработи и приложи мерки за предотвратяване и намаляване на негативните въздействия от горскостопанските дейности, които мерки са разработени чрез ангажиране на местните общности.

ИЗПОЛЗВАН ПОДХОД И МЕТОДОЛОГИЯ

За изпълнение на така формулираните цели и задачи бяха използвани методология и подход, базирани на:

- Преглед и анализ на налична информация и документи.
- Контакти и консултативни срещи със служители на ДГС „Невestino“.
- Контакт по телефона и интервюта с представители на местните заинтересовани страни (това бе един от основните начини за събиране на информация предвид епидемичната обстановка с Covid-19).
- Посещение на място и дълбочинни интервюта с представители на местните заинтересовани страни.

Основните сфери на интерес на ОСВ са дефинирани съгласно *Принципи и критерии за управление на горите*. Това наложи при провеждане на ОСВ да се използват основно качествени методи за събиране на информация:

- консултативни срещи;
- дълбочинни интервюта (чрез срещи и по телефона);
- анкета чрез въпросник (за представителите на местните власти);
- наблюдение.

Целевите групи са дефинирани съобразно целите и задачите на ОСВ. Определянето им включва два етапа – а) предварителен етап на базата на експертна оценка и б) прецизиране на групите от служители на ДГС. Като цяло са включени следните основни целеви групи:

- ръководството и работещите в ДГС „Невestino“;
- представители на държавни институции имащи законови правомощия по осъществяването на контрол на ДГС и територията управлявана от ДГС;
- представители на общинската администрация на общината, на чиято територия е разположено ДГС;
- представители на местното население;
- представители на местния бизнес, свързан с използването на горските ресурси;
- представители на местни организации и асоциации.

Реализацията на ОСВ се проведе в периода 7.2021 – 8.2022 г. и включи:

- Преглед и вторичен анализ на предоставената документация – направен бе преглед на актуалния Горскостопански план на ДГС „Невestino“, Доклад „Гори с висока консервационна стойност на

територията на ТП ДГС „Невestino“ , Националният стандарт устойчиво управление на горите за България, интернет страници със съдържание релевантно на целите и задачите на заданието и др.

- Комуникация с ръководството на ДГС „Невestino“ – контактът бе осъществен, чрез разговори със служители на ДГС.
- Провеждане на срещи и интервюта със засегнати/ заинтересовани страни – лично, както и по телефон и ел. поща
- Провеждане на анкета чрез въпросник сред кметовете/ кметските наместници на населените места в обхвата на ДГС – приложение №3
- Изготвяне на доклад от ОСВ - Събраната информация бе обобщена и анализирана с оглед експертно установяване на всички дейности в техния пълен обем и интензивност и тяхното позитивно и/или негативно въздействие и направата на оценка до колко ДГС подпомага/ ограничава пряката комуникация с местното население и въвличане на местните хора в процесите по планиране на горскостопанските дейности. На тази основа са формулирани мерки за предотвратяване на негативните ефекти от дейността на ДГС и е предложен механизъм за редовен контакт със заинтересованите/ засегнатите групи, който е в съответствие с Националния сертификационен стандарт.

РЕЗУЛТАТИ

ОБЩА СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА РЕГИОНА

Община Невестино се намира в Западна България и е една от съставните общини на Кюстендилска област и обхваща 442 кв. км (0,4 % от територията на страната). Тя е разположена в югозападната част на Кюстендилска област върху масивите на Осоговска и Влахина планина. В нейния обхват влиза по-голямата част от физикогеографската област Пиянец.

В състава на общината с административен център с. Невестино влизат 23 села, някои от които са разпръснати в десетки махали, разположени сред живописна природа около реките и в заравнени местности по планинските терени. Невестино се намира на 13 км от град Кюстендил, там където се разделят двете пътни трасета – едното е за гр. Дупница, а другото - по течението на р. Струма, през гр. Бобошево за Рилски манастир, или за международен път E79 в посока Кулата. Невестинският край е един невероятен кът за отдих с красивата си и девствена природа, все още неоткрита за търсачите на самобитност, уединение и сливане с първичното творение. Тук всичко и навсякъде е потънало в сянката на неповторими, изпълнени с драматичност легенди за красиви девойки, смели и честолюбиви момци, всеотдайни майки, ненадминати майстори.

Икономиката на община Невестино е с изразена аграрна структура, единственият икономически ресурс е земята. Предпоставките за това са благоприятното географско положение на общината, природните ресурси, с които тя разполага, почвено-климатичните условия, близостта до областния център и столицата, транспортната инфраструктура, човешките ресурси, традициите и др. Възможности обаче за интензивно земеделие притежават много ограничен кръг от собственици. Над 1 % са притежателите на земя повече от 50 дка. По-голямата част, около 94 % от собствениците на земя, не извършват никаква икономически доходоносна дейност извън домашното си стопанство. Друга особеност е, че земята е на малки парцели и това не предполага нейното рационално използване.

Основен поминък са земеделието и животновъдството, до момента като регистрирани земеделски производители; в това число: пчелари, земеделци и животновъди са 57 лица.

МЯСТО НА ГОРСКОТО СТОПАНСТВО В МЕСТНОТО РАЗВИТИЕ И РОЛЯ НА ДГС

ТП ДГС „Невестино“ носи името на с. Невестино, където е седалището на неговото административно управление. На запад граничи с ДЛС „Осогово“, на северозапад- с ДГС „Кюстендил“, на изток с ДГС „Рилски Манастир“ и ДГС „Дупница“, на югоизток – с ДГС „Благоевград“ и на юг с република Северна Македония. Общата площ на стопанството е 25 521.4 ха.

Една от основната цели на общината е устойчивото управление и стопанисване на горите. В Програмата са включени различни приоритети и мерки свързани с горите, като е изтъкната необходимостта от съхраняване на природния ресурс на общината и неговото разумно използване, което ще придобива още по-голяма значимост в условията на протичащите климатични промени

ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДГС И УПРАВЛЕНИЕ НА ТЕРИТОРИЯТА

Община Невестино се намира в Югозападна България и е една от съставните общини на Кюстендилска област. Тя е разположена в североизточните склонове на Осоговска планина в южните и югозападните склонове на Влахина планина. В нейния обхват влиза по-голямата част от физикогеографската област Пиянец. Северните ѝ части заемат поречието на река Струма и равнинните и слабо хълмисти терени на Кюстендилската котловина. Надморската височина е от 520 - 560 м. до 600 – 1000 м. Територията на общината е 439,7 кв. км., което представлява 14% от общата площ на област Кюстендил и 2,2% от територията на Югозападния район (ЮЗР, NUTS 2). Община Невестино граничи с общините: Кюстендил, Бобов дол, Бобошево, Кочериново, Благоевград и с Република С. Македония. На границата със

С. Македония са разположени селата - Църварица, Ветрен и Раково. Територията на Невестино е в относителна близост и до границите на България с Република Сърбия и Република Гърция. Общината попада в зоната на влияние на процесите на трансгранично сътрудничество със Сърбия и С. Македония. Урбанистичната структура на община Невестино се състои от 23 населени места, от които в района на Осоговска планина са селата: Ветрен, Раково, Чеканец, Църварица, Илия, Тишаново, Страдалово, Смоличино, Ваксево, Пелатиково, Длъхчево Сабляр, Рашка Гращица, Згурово, Кадровица, Еремия, Друмохар и Мърводол, а в най – ниската част на Кюстендилската котловина са разположени селата: Невестино, Четирици, Лиляч и Пастух.

Общата площ на държавните горски територии (ДГТ) управлявани от ТП „ДГС Невестино“ е 19834 ха.

От управленска гледна точка, ДГС „Невестино“ е териториално поделение на Югозападното държавно предприятие, чието централно управление е ситуирано в гр. Благоевград. Съгласно Закона за горите (ЗГ), основният предмет на дейност на ДГС включва, но без да се ограничава от:

- изпълнение на горскостопанския план в т.ч. добив на дървесина, възпроизводство на горите и др.;
- изпълнение на поддържащи и/или възстановителни дейности в горските територии, предвидени в плановете за управление на защитени територии;
- организиране и провеждане на мероприятия по защита на горските територии;
- организиране и провеждане на противоерозионни мероприятия;
- поддържане разнообразието на екосистемите и опазване на биологичното разнообразие в тях;
- организиране и възлагане на проектирането и строителството в горите и земите в горските територии;
- създаване на нови гори върху земеделски територии;
- опазване на горските територии;
- превенция и мероприятия за защита на горските територии от пожари;
- отглеждане на млади насаждения и култури без материален добив и кастрене;
- маркиране на насаждения и дървета за сеч;
- добив на дървесина, повредена от абиотични и биотични фактори и въздействия
- предоставяне и извършване на обществени услуги.

Макар и поделение на ЮЗДП, ДГС „Невестино“ може да сключва от свое име, за своя сметка и на своя отговорност търговски и други договори в рамките на предоставените им правомощия; води свое собствено счетоводство; разполага със свои банкови сметки и печат; води от свое име и за своя сметка съдебни и арбитражни дела; разчита се самостоятелно с общинските бюджети във връзка със заплащане на местни данъци и такси. ДГС е работодател по смисъла на Кодекса на труда.

Приходите на ДГС се формират основно от продажба на дървесина.

Територията на стопанството е разделена на три горскостопански участъка - "Габра, „Струма" и "Бреза".

ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ

Една от основните задачи на проучването бе да идентифицира засегнатите и заинтересованите страни/ групи от дейността на ДГС „Невestino“. Като имащи отношение към дейността на стопанството бяха идентифицирани следните групи: **държавни институции**, контролиращи дейността на ДГС или имащи съвместна дейност с ДГС; **местни общности** – в т.ч. кмета на общината и кметовете/кметските заместници на населените места; **заинтересовани местни неправителствени организации** – читалища, сдружения на ловците и риболовците, ВОМР и др.; **туристически бизнес** – хотели и къщи за гости в района; **местни дърводобивни и дървопреработвателни фирми**; **национални академични и неправителствени организации**.

Списъкът на заинтересованите страни в т.ч. контакти е включен като Приложение 1 към доклада. Следва да се има предвид, че този списък не е изчерпателен и подлежи на текуща актуализация.

Списъкът на заинтересованите страни следва да се ползва при бъдещи обществени консултации, които ДГС „Невestino“ ще организира във връзка с прилагането на изискванията на сертификацията.

КУЛТУРНИ ОСОБЕНОСТИ НА ЗАСЕГНАТИТЕ/ ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ ЛИЦА И ГРУПИ, КОИТО ДА СЕ ВЗЕМАТ ПРЕДВИД ПРИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЕТО С ТЯХ

Анализът на статистическите данни (НСИ, 2021г.) за демографската характеристика на населението на община Невestino дават основание за формулиране на следните особености, които са валидни по отношение на местните общности като цяло, потенциално засегнатите от дейността страни и отделни представители на различни граждански организации:

Етнически особености

Съгласно данните от националното преброяване от 2021 г., най-многобройно е населението от българска етническа група – около 98,05 % от населението на общината (които са посочили своята етническа принадлежност), а на второ се подрежда ромското население с дял от 0,43 %.. Тази структура, има значение за процеса на възпроизводство на населението, външната миграция на населението в общината и областта, както и неговата трудовата заетост, образование и др.

Особености, с които ДГС трябва да се съобразява в комуникацията с местните общности, произтичат и от наличието на населени места със застаряващо население, с които традиционните напоследък методи за комуникация – официална писмена кореспонденция, електронни средства и др. не винаги са ефективни.

Телеграфо-пощенски станции има в почти всички населени места, но мобилните оператори покриват неголяма част от територия на стопанството, поради малката гъстота на населението и сложността на релефа.

Не са налице особености по отношение на групата “държавни институции” в ролята на засегнати/ заинтересовани страни, с които ДГС следва да адаптира своите методи на комуникация.

ПРАВА НА МЕСТНИТЕ ОБЩНОСТИ (ЗАКОНОВИ И ТРАДИЦИОННИ) И ЗАСЕГНАТИТЕ СТРАНИ ВЪВ ВРЪЗКА С ДЕЙНОСТТА НА ДГС

Правата на местните общности в България са дефинирани и произтичат изцяло от българската Конституция и законодателство. “Традиционни” права, извън регламентираните (напр. правото за организиране на събори на определени места в горския фонд), за територията ДГС “Невestino” не са идентифицирани. Базовите услуги за местното население – достъп до образование, здравеопазване, социално подпомагане, комунални услуги и др. се осигуряват от община Невestino.

От (законовите) права на местното население, пряко отношение към дейността на ДГС имат следните:

- зачитане на правата на собственост;

- свободен достъп до горските територии (имайки предвид законовите ограничения описани по-долу в текста) за туризъм и рекреация;
- осигуряване на дърва за огрев и битови нужди (съгласно идентифицираните нужди от Общината, след заплащане на регламентираната такса и без това да компрометира състоянието на горските ресурси);
- събиране на недървесни горски продукти (НДГП) – бесплатно за лично ползване и след заплащане на такса за комерсиални цели (без да се нарушават приложимите законови ограничения напр. за събиране на редки и защитени растения);
- лов и риболов (при наличие на разрешително за това и при спазване на другите законови ограничения);
- осигуряване на нематериални екосистемни услуги – опазване на водите, почвите и въздуха;
- осигуряване на достъп до информация за горските ресурси и горскостопанското планиране (с изключение на конфиденциалната информация);
- правото да бъдат информирани за горскостопански дейности осъществявани от ДГС, които потенциално биха засегнали тяхната собственост и други права (напр. информация за предстоящо третиране на горските територии с пестициди).

ОБХВАТ НА ДЕЙНОСТИТЕ И СФЕРИ НА СОЦИАЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

ДОСТЪП ДО ГОРАТА И ГОРСКИТЕ РЕСУРСИ

Съгласно разпоредбите на Закона за горите достъпът до горските територии е свободен, на собствен риск, при спазване указанията на горската администрация и собственика в случая държавата чрез ДГС „Невестино“. С разрешителен режим е достъпът във връзка с провеждането на добива на дървесина (за което се поставя обозначителна табела в съответния обект) и ловностопански дейности. Със заповед на Директора на РДГ – Кюстендил може временно (до три месеца) да се ограничи или да забрани достъпа до определена горска територия с цел опазването и защитата на горските територии и дивеча или в интерес на здравето и безопасността на гражданите. Ограничена за достъп на територията на ДГС е и една оградена.

От проведените интервюта със заинтересованите страни в т.ч. кметове на населените места, не бяха идентифицирани случаи на ограничаване на достъпа до гората извън предвидените по закон случаи. Местното население има гарантиран свободен достъп до гората във връзка със събирането на недървесни горски продукти (НДГП) за лично ползване, туризъм и рекреация.

ЗАЧИТАНЕ НА ДРУГИТЕ ФОРМИ НА СОБСТВЕНОСТ

Наред с държавните горски територии в община Невестино има още общински гори – 1356.5ха; гори на частни лица – 4332.9 ха , на юридически лица 0.4ха и религиозни общности - 0.8 ха

По данни на ДГС, към момента на изготвяне на социалната оценка, текущи съдебни дела по собствеността на ДГТ няма. Интервюираните заинтересовани страни също не сочат за проблеми свързани със зачитане на другите форми на собственост.

При осъществяване на своята дейност, за ДГС не са изключение случаите, в които се налага преминаване през частни имоти и/или разполагане на временни складове в тях, което може да бъде източник на негативни социални въздействия от дейността в случай, че не бъдат предприети превантивни мерки. Особено, критични в това отношение могат да бъдат граничните зони между ДГТ и земи от селскостопанския фонд и/или горски територии с друг вид собственост.

ДОБИВ НА ДЪРВЕСИНА. ОСИГУРЯВАНЕ НА НУЖДИТЕ НА МЕСТНОТО НАСЕЛЕНИЕ С ДЪРВА ЗА ОГРЕВ

Добивът на дървесина е основна икономическа дейност за ДГС и основен източник на приходи. Ползването на дървесина за последните 4 години е както следва:

2022г - 34 825 м3 (лежащо) , 42490 м3 (стоящо)

2021 г. – 32 092 м3 (лежащо), 37 720 м3 (стоящо)

2020 г. – 36 289 м3 (л), 59 611 м3 (с)

2019 г. – 31 402 м3 (л), 39 370 м3 (с)

2018 г. – 29 374 м3 (л), 37 700 м3 (с)

2017 г. – 42 562 м3 (л), 53 150 (с)

Допустимо годишно ползване по ГСП от 2013 г. е 32 632 м3 (л)

Годишният план за ползване на дървесина, по правило е наличен на интернет страницата на стопанството. Така напр. за 2023 г. се предвижда добивът на 21 393 м3 (лежаща маса) в т.ч. едра – 6439 м3, средна – 6532 м3 , дребна 447 м3 и дърва – 7975 м3. Тези нива са по-ниски от заложеното като допустимо ползване в ГСП – 32 632 м3.

Като цяло това е най-видимата и оценяваната част от дейността на ДГС „Невестино“, а поради високата степен на зависимост на местното население от дърва за огрев, тя и в бъдеще ще бъде ключова за определяне на отношението на местните хора, местните кметове и общинска администрация към ДГС. Ролята на ДГС се засилва и от факта, че общината не разполага с достатъчно собствени гори, за да задоволи нуждите.

По данни на ДГС, добитите и предоставени количества дърва за местното население за последните години са както следва: 2017 г. – 520 пл. м3; 2018 г. – 619 пл. м3; 2019 г. – 266 пл. м3. 2020 г. – 191 пл. м3, 2021 г. – 106 пл. м3. 2022г – 357 м3

Списъците за необходимите количества се изготвят от местните кметове, като за всяко домакинство се полагат по 10 м3, но при нужда могат да се осигурят допълнително. Възможностите за осигуряването на дърва за местното население са две – закупуването им от временен склад или индивидуалното им добиване (по тарифна такса на корен), което значително намалява цената. Поради застаряване на населението и предвид трудоемкия характер на дейността се очаква по-засилен натиск от местното население за предоставяне на по-добри възможности за закупуване на дърва от временен склад.

Оценката на заинтересованите страни относно практиките за предоставянето на дърва за местното население не беше еднозначна. От една страна интервюираните по-скоро споделят мнението, че нуждите са задоволени, но от друга някои от тях имат опасения за това, че в някои години определянето на обектите за местно население закъснява и трябва да се прави по-рано. Изразения бяха и опасения, че при определянето на обектите произтичат проблеми на политическа основа и по-добрите обекти се дават на “наши хора”. Това предизвиква определено недоволство в някои райони и ДГС следва да предприеме коригиращи действия, макар и някои от заинтересованите да споделят, че има известно подобрене в последно време.

Като добра практика за стопанството може да бъде определено осигуряването на публичност (чрез интернет страницата на стопанството, както и на информационното табло) на информацията за количествата дърва за огрев, които ще бъдат предоставени на физически лица за лична употреба за всеки отоплителен сезон (напр. за отоплителен сезон 2020-2021 г. информацията е публикувана., като са указани отредените количества за всяко кметство, като не се изключва възможността за допълнителни количества в случай на необходимост).

Задоволяването на местното население с дървесина и най-вече дърва за огрев, и в бъдеще ще остане сфера от дейността на ДГС с висока степен на социално въздействие, като трите основни фактора влияещи върху чувствителността на хората по проблема са достъпността, количествата и цената. Изключително ниския дял на частните и най-вече общински гори, които не са в състояние да задоволят нуждите, поставят ДГС под допълнителен натиск и очакванията са да изпълнява преди всичко социална и по-малко икономическа функция.

ВЪЗЛАГАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ДЪРВОДОБИВ И ВЗАИМООТНОШЕНИЯ ДЪРВОДОБИВНИТЕ ФИРМИ

Възлагането на дейностите в горските територии в т.ч. дърводобива става по силата на специална Наредба, която най-общо следва принципите на свободната конкуренция. Към 2022 г. на територията на стопанството работят около 12-14 фирми, от които 4 могат да бъдат определени като местни. Дървопреработвателните местни фирми са 2, като 2 от тях и добиват дървесина. По силата на Закона за горите, ДГС може, а и на практика предоставя до една трета от годишното си ползване на дървесина за добив или за преработване на местни фирми, ако същите отговарят на определени изисквания (да са имат реализиран определен капацитет за преработка и да се сертифицирани по някоя система). Местните фирми са особено чувствителни и изискващи ДГС да предоставя дървесина на местните ползватели в максимално възможната степен. По оценка на ДГС около 50-55% от добива е от местни фирми.

Местните фирми като цяло се чувстват застрашени от конкуренцията на външни такива. Те считат, че системата за отдаване на ползването е справедлива, методиката за остойностяване на добива е добра, но не винаги се спазва – т. напр. не са калкулирани разходи за щети върху инфраструктурата, които често са неизбежни. Има известен проблем с достъпа до обектите за добив, който следва да бъде осигурен от ДГС. Когато има повече обекти за добив обаче, поради ограничения капацитет ДГС не винаги успява своевременно да осигури този достъп и е възможно да има известно напрежение.

Интервюираните представители на местните фирми определят взаимоотношенията и комуникацията си с ДГС за добра и не споменават за значими неразрешени проблеми.

ВЪЗПРОИЗВОДСТВО НА ГОРИТЕ

За възпроизводство на горите на територията на ДГС „Невестино“ се разчита почти изцяло на подпомагане на естественото възобновяване. На територията на стопанството има един разсадник - (4,5 ха), който към 2022 г. произвежда основно фиданки от черен бор .

ДОСТЪП И ПОЛЗВАНЕ НА НЕДЪРВЕСНИ ГОРСКИ РЕСУРСИ

Проведените консултации със заинтересованите страни дават основание да се твърди, че достъпът до гората с цел ползване или събиране на недървесни горски продукти не се ограничава по-никакъв начин от ДГС. По-детайлно са анализирани следните насоки:

ПАША

Територията на стопанството не се използва за паша на селскостопански животни. За последните 2 години не са издавани позволителни за паша.

Разпределение на забранената за паша площ по ГСУ:

	Обща площ, ха	Забранена площ за паша, ха	% от общата площ
ГСУ 1	10605,0	5724,0	54,0
ГСУ 2	5700,5	2404,9	42,1
ГСУ 3	9215,9	5013,7	54,4

СЪБИРАНЕ НА НЕДЪРВЕСНИ ПРОДУКТИ – ГЪБИ, БИЛКИ, ГОРСКИ ПЛОДОВЕ

Територията на ТП „ДГС Невестино“ предоставя отлични условия за добиване на билки, гъби, горски плодове и др.

На основание чл. 10, ал. 1, 2 и 3 от Закона за лечебните растения, при събиране на диворастящи лечебни растения от някои видове със стопанска цел, ежегодно определяни със Заповед на Министъра на околната среда и водите, се определят допустими количества.

През последните три години не са издавани разрешителни за ползване на странични ползвания в т.ч. за добив на сено. Така, събирането на НДГП на територията на ДГС е основно за лични нужди и при проведените интервюта не бяха констатирани и проблеми с ограничаване на достъпа, и в този смисъл не се констатират негативни социални въздействия от тази дейност. Следва да се има предвид обаче, че под претекст за лично ползване, голяма част от събираните количества вероятно се предават на изкупвателни пунктове (особено в години с по-голямо обилие напр. на гъбите).

ПОЛЗВАНЕ НА ТЕРИТОРИЯТА ЗА РАЗВИТИЕ НА ПЧЕЛАРСТВО

В ДГС няма информация за пчеларите в района . ДГС предоставя възможности за ползване на държавните горски територии за развитие на пчеларство (поставяне на пчелини), но интерес не е заявен към момента.

При консултациите, интервюираните не споделиха за проблеми в това отношение. Потенциални такива могат да произтекат от ползването на химикали за борба с болести и вредители в горските територии, като в тези случаи ДГС трябва да приложи изискуемите мерки за предварително уведомяване на пчеларите с цел избягване на негативни въздействия и социално напрежение.

ЛОВ И ОПАЗВАНЕ НА ДИВЕЧА

Територията на стопанството е разделена на следните ловностопански района и ловища:

- ЛР на ЛД „Четирци ”- с ловища Тавата, Барьерата, Белата трева, Заград, Бушо, Черната нива Милкина кория;
- ЛР на ЛД „Друмохар” – Брашеница- Св. Петка; Белото камъне- Карадашка чука; Бабино колено- търновка;
- ЛР на ЛД „Раково” – Свинарника; Клинчарска махала; Рахталинци; Милевци; Бурнавци; Озренци ; Зидинци; Чеканец ;
- ЛР на ЛД „Невестино” -Пчелин дол; Омана; Орлово гнездо; Змечн дол ; Ямачица; Широк дол;

- ЛР на ЛД „Пелатиково“ – Прекопаник; Карагуй; Боровата редина; Егюптен; Шеовци; Влаовец; Длъжчево; Баровци; Ямата .
- ЛР на ЛД „Ваксево“- с ловища Албания; Гола могила; Камберско усое; Селската гора; Кочов рид;
- ЛР на ЛД „Страдалово“ – Карадаците; Логодашка махала; Бачовска махала; Света Ана ; Редината;
- ЛР на ЛД „Църварица“ – Сините камъни; Ризовци; Пещерата; Големи дол; Миленковци; Божковци; Веселинци; Каменна могила ;
- ЛР на ЛД „Тишаново“ – Вучковци; Гарушец; Средноридци; Чукарлийска воденица; Широки валог; Лещанска махала

За главен вид дивеч съобразно екологичната характеристика на местообитанията и основното направление за стопанисване (чл.15, ал.1 и чл. 16, ал1 от Наредба N 11 за бонитиране на дивечовите местообитания, ДВ бр.82/2005 год) се определят : Сърна , със съпътстващ вид дива свиня, заек , яребица, планински кеклик, фазан, зеленоглава патица.

В планиращите документ се предвиждат следните ловностопански мероприятия:

- създаване и поддържане на здрави и жизнени запаси при оптимални гъстоти;
- формиране и поддържане на оптимални полова и възрастова структури на запасите от едърдивеч;
- провеждане на мероприятия за подобряване на хранителните и защитни качества на местообитанията;
- строителство на биотехнически съоръжения и подобряване на условията за наблюдение, селекция и провеждане на ловен туризъм;
- периодична квалификация на щатния персонал за водене на ловностопанска дейност.
- опазване на редки и защитени от ЗБР видове.

ДГС води регистър на ловците на територията.

Представителите на ловните дружинки отчитат добра комуникация с ДГС и не споменават за текущи проблеми и спорове. Графиците за лов се одобряват от ДГС, и това може да бъде използвано за координиране на лова с дърводобивните дейности и избягване на конфликтни ситуации като например безпокойство на дивеча в ловни дни. Ловците имат нагласата, че дърводобивните дейности, особено когато се касае за задоволяване на нуждите от дърва за местното население, са по-важни и имат готовност да се съобразят и да правят компромиси. Според тях координацията е по-важна от гледна точка избягване на инциденти в гората с местни хора ангажирани в дърводобива.

Дивечовите запаси са сравнително добри, което се потвърждава от провежданата пролетна таксация (за всички видове) и контролна есенна (за местен дребен дивеч), винаги с участието на представители на ДГС. През последните години проблем е Африканската чума по свинете в резултат на което запасите на дива свиня са редуцирани.

Друг проблем със социално измерение е браконьерството, но анкетиранията за целите на проучването лица споделят, че случаите през последните години драстично са намалели и към момента темата не е „гореща“ на местно ниво.

ОПАЗВАНЕ НА ГОРИТЕ

Опазването на горските територии от страна на ДГС се осъществява по 2 направления по силата на Закона за горите: предотвратяване и установяване на нарушения. Обект на тази дейност са опазването на териториите от незаконни ползвания и увреждания; спазването на правилата за сеч и другите ползвания от горите; следене за спазването на противопожарните правила и/или предприемане на действия за ограничаване и потушаване на разразили се пожари; следене за появата на болести, вредители и други повреди; опазване на защитените видове животни и растения и следене за спазването на режимите на защитените територии и защитените зони и др. На територията на ДГС има обособени 12 охранителни участъка, като за всеки има назначен горски надзирател. Отделно от това старши лесничите и лесничея по охраната имат директна отговорност по осигуряване на охраната на горите.

Задължение на служителите на ДГС е при установяване на данни за извършване на престъпления, свързани с дейностите в горите незабавно да сигнализират органите на МВР и РДГ - Кюстендил и да съдействат за тяхното разкриване. Освен от служители на стопанството, контролът се осъществява и от РДГ – Кюстендил чрез мобилни инспектори и инженери областни звена към ДП. ежегодно

По общо мнение, проблемът с незаконните сечи на територията съществува, но не е сериозен и случаите са изолирани. Според ДГС основната част от проблемите са от самите бригади и не толкова от местното население. Причина е ниската образованост и квалификация на работниците, които фирмите ползват и в тази връзка ролята на ДГС в провеждането на началните инструктажи е изключително важна.

ПРЕВЕНЦИЯ И БОРБА С ГОРСКИТЕ ПОЖАРИ

Превенцията и борбата с горските пожари е една от социално значимите дейности на ДГС, тъй като за кратко време може да бъде унищожен значителен обществен ресурс, а в някои случаи да бъде засегната сигурността и имуществото на гражданите. За периода от 2018 г. до времето за изготвяне на оценката има регистрирани 18 бр пожари с обща площ 1825 дка .

Ролята на ДЛС в тази насока се оценява изключително позитивно от обществото, макар и често усилията на служителите на горите за потушаването на даден пожар да остават на по-заден план. Ежегодно се изготвя План за защита на горските територии от пожари, който се одобрява от директора на РДГ – Кюстендил и РД “ПБЗН” – гр. Кюстендил. В този план са заложили конкретни мерки и мероприятия, кореспондиращ с плана за действие за опазване на горските територии по ГСП (2013).

Съгласно оперативния план, със Заповеди на Директора на стопанството е определен график за дежурство на служителите през пожароопасния сезон. Определена е специализирана група от служители и работници за участие в дейности по гасене на пожари в горски територии. Неразделна част от ежегодните годишни планове са предоставени актуални списъци на гасаческите групи по кметства.

Ежегодно, писмено се уведомяват фирмите извършващи добив и ползвателите на дървесина за спазване изискванията на Наредба 8 за условията и реда за защита на горските територии от пожари. Раздават се листовки с противопожарна тематика и се прави инструктаж на физически и юридически лица чрез подписване на декларации.

Интервюираните представители на местните власти изразиха задоволство от усилията и подкрепата, която ДГС оказва по отношение превенцията и борбата с горските пожари.

Като по-съществени проблеми могат да бъдат определени липсата на достатъчна и в добро състояние горско-пътна мрежа и липсата на адекватни технически средства за борба с пожарите и противопожарни защитни средства за служителите, което би затруднило борбата с пожарите и своевременното им локализиране в по-критични ситуации.

РАЗВИТИЕ НА СПЕЦИФИЧНИ ФОРМИ НА ТУРИЗЪМ, СВЪРЗАНИ С ГОРАТА И ДЕЙНОСТТА НА ДГС

Основен проблем пред туристическото развитие на територията е липсата на качествена реклама на туристическите възможности и липсата на имидж – територията няма ясна визитна картичка в интернет пространството, няма разпознаваем туристически облик.

Туризмът в територията се развива без необходимото за целта планиране и без да е изградена необходимата инфраструктура.

По данни на Регионалния исторически музей – Кюстендил на територията на ДГС „Невестино“ се намират следните археологически обекти:

- ☐ Параклис Св. Илия, землище с. Илия
- ☐ Манастир „Св. Иван Рилски“ – землище с. Пастух.
Скално светилище „Св. Георги“ /Провиралката / землище с. Лиляч
- ☐ Местност Предела, землище с. Раково

На територията се намират следните туристически обекти

- ☐ Пещера Редината
- ☐ Предел - вр. Белток
Водопад „Св. Ана“ с. Смоличано

Традиция сред местните общности е изграждането на чешми и беседки, голяма част от които са в горския фонд. Дейностите на ДГС трябва да бъдат съобразени така, че да не се засягат тези съоръжения, тъй като това би имало силно отрицателен социален ефект.

ОПАЗВАНЕ НА ВОДИТЕ

Водоохранните функции на горите са добре известни сред обществото и ясно се осъзнава, че от адекватното управление/ ползване на горските територии в голяма степен зависи количеството и качеството, както на водите за битови нужди, така и на тези за напояване. ДГС има обща информация за ситуирането на основните водоизточници и санитароохранителните зони към тях, но не разполага със заповедите на Басейнова дирекция за установяването им.

Притесненията на местното население са свързани преди всичко със сечите във вододайни зони и в близост до водоизточници. Кметовете на населените места са особено чувствителни в това отношение, което налага чрез подходяща комуникация ДГС да поддържа високо ниво на доверие. Към датата на изготвяне на оценката токова доверие изглежда е налице, тъй като при интервютата не бяха изтъкнати конкретни проблеми свързани с опазване на водните ресурси произтичащи от горскостопанската дейности.

Препоръчително е кметовете да бъдат уведомявани и консултирани специално, когато е предвидена сеч в или в близост до вододайна зона.

ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОМИНЪК

ДГС “Невестино” като работодател

Към 2021 г. ДГС “Невестино” осигурява директна заетост на 30 човека в т.ч. на ръководни длъжности, лесничей, горски надзиратели, помощен персонал и др. Общият брой на жените на договори към ДГС е 11.

Имиджът на стопанството като работодател е изцяло позитивен обусловено до голяма степен от осигуряването на заплати около и над средните за района, редовното заплащане, изплащането на социални и здравни осигуровки при това върху цялата заплата, гарантирани привилегии като отпуск и болнични, осигуряването на работно облекло, дърва за горене и дървен материал на преференциални цени и др. Служителите на стопанството до голяма степен се чувстват “защитени” от държавата. Активен в ДГС е 1 синдикат – КНСБ, като всички служители на постоянен договор са членове на синдикалната организация, като членството е въпрос на личен избор и не се ограничава от ръководството. Налице са Браншов колективен трудов договор на работещите в отрасъл “Горско стопанство – стопанисване” за 2021 – 2022 г. подписан между Министерството на земеделието и храните, Федерация на синдикалните организации от горското стопанство и дървообработващата промишленост към КНСБ както и Колективен трудов договор за стопанството регистриран в Инспекцията по труда..

Задълженията и отговорностите на служителите са регламентирани в подробно разписани Длъжностни характеристики, осигурени са начални и допълнителни обучения по отношение изпълнението на конкретните им задължения свързани с правилно провеждане на дейностите, съгласно ЗГ и Горскостопанския план. Горските стражари преминават допълнителен курс за правоспособност за носене на оръжие. Освен началния, се извършва и периодичен инструктаж по безопасност на труда.

Води се строга отчетна документация за всички случаи на трудови злополуки и смърт, с регламентирани компенсации за всеки от тях. През последните години в ДГС “Невestino” 2 трудови злополуки. Има сключен договор със служба по трудова медицина с оглед осигуряване на необходимите условия за здраве и безопасност на труд и е налице изготвена Оценка на риска за различните позиции.

При проведените интервюта не бе докладвано за случаи на дискриминация (полова, религиозна) и сексуален тормоз.

Горски работници наети от фирмите изпълнители

Един от основните проблеми пред фирмите ангажирани в горскостопанските дейности и най-вече дърводобива е липсата на работна ръка. Според интервюираните представители на местните фирми голяма част от местните горски работници са избягали в чужбина или пък са ангажирани в други сектори. При все това, фирмите ползват основно местни работници с изключение на някои от по-големите фирми, които ползват работници и от други райони. Очакванията на фирмите за разрешаване на проблема са насочени преди всичко към вземането на необходимите мерки на държавно ниво и по-малко към самото ДГС.

Съществен проблем за фирмите е квалификацията на работната ръка. Квалифицирани работници се намират трудно, а отделно от това курсовете за правоспособност не осигуряват необходимите професионални умения. Работниците се наемат на трудови договори, спазват се изискванията на трудовата медицина – фирмите имат наети лицензирани фирми, които осигуряват спазването на законовите изисквания. Фирмите твърдят, че осигуряват необходимото работно облекло, но трудно могат да накарат работниците да го ползват. Считат, че ползването на лични предпазни средства трябва да бъде вменено като лична отговорност, а не отговорност на фирмите. Не са известни скорошни случаи на трудови злополуки.

ДГС принципно е ангажирано в предоставянето на инструктаж на работниците фирмите преди започване на дейност.

Не местните работници се устройват на квартири, които се заплащат от фирмите. Няма практика работниците да оставят да нощуват в гората.

ИЗВОДИ НА ОСВ И МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИ ЕФЕКТИ ОТ ДЕЙНОСТТА

При провеждане на настоящето проучване, не бяха констатирани съществени отрицателни социални въздействия от дейността на ДГС „Невestino“. Известно недоволство има от гледна точка опазване на общинската инфраструктура и „привилегиите“ за някои за ползване на по-достъпни обекти за добив на дърва. За избягване на тези проблеми,

предотвратяване на отрицателни въздействия в бъдеще и с оглед привеждане на управлението с изискванията на горската сертификация, се предвижда изпълнението на следните мерки:

ИНФОРМИРАНЕ И ПРОВЕЖДАНЕ НА КОНСУЛТАЦИИ СЪС ЗАСЕГНАТИТЕ/ ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ

ВЪВЛИЧАНЕ НА МЕСТНИТЕ ОБЩНОСТИ В ГОРСКОСТОПАНСКОТО ПЛАНИРАНЕ

При обсъжданията по подготовката и разглеждането на ГСП, следва да се уведомяват и канят за участие представители на всички заинтересовани страни (Приложение 1), с цел установяване и отчитане на интересите им, избягване на случаи на нарушаване на права, засягане на ресурси и територии в процеса на планиране на горскостопанските дейности.

Ежегодно, преди започване на активния сезон, ДГС следва да изпрати до кметовете на населените места информация за местностите и подотделите, в които е планирано провеждане на горскостопански мероприятия през годината и контакти за обратна връзка в случай, че заинтересованите страни желаят да коментират или поискат промяна на горскостопанските дейности. В писмото следва да се включи и искане тази информация да бъде поставена на информационното табло на общината/кметството. Информацията се поставя и на информационното табло и интернет страницата на ДГС.

ГОДИШНА СРЕЩА НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ/ ЗАСЕГНАТИТЕ СТРАНИ

Ежегодно до 28.02, ДГС следва да организира среща с идентифицираните заинтересовани/ засегнати страни, на която като минимум да бъде предоставена информация и обсъдени следните теми:

- права и задължения на местните общности, засегнатите и заинтересовани страни, свързани с дейността и територията на ДГС „Невestino“;
- планирани дейности за съответната година, територии в които ще се изпълняват, възможностите и начините за промяна на тези дейности в случай, че са засегнати права на собственост и ползване;
- подходящи възможности за заетост, обучение и други услуги, които ДГС предлага;
- възможностите за местно социално-икономическо развитие вкл. възможни съвместни дейности, проекти и инициативи с местните общности, засегнати и заинтересовани страни;
- мерки за опазване на места със специално културно, екологично, икономическо, религиозно или духовно значение за местните общности; получаване на информация за нови такива.

Провежданите годишни срещи се документират и се поддържа досие с протоколите и съпътстващата документацията от срещите (покани, материали и др.). Всички получени предложения и коментари от засегнатите и заинтересованите страни относно планиране и провеждане на горскостопанските дейности и тяхното въздействие да се разгледат и се вземат предвид по целесъобразност. За предложенията и коментарите, които не са счетени за целесъобразни следва да се даде аргументиран отговор, който да се включи в протоколите или да се изпрати допълнително. ДГС следва да поддържа регистър на получените (писмено и устно) предложения от заинтересовани/ засегнати страни и описва статуса на всяко едно направено предложение – дали е било прието или отхвърлено, както и мотивацията за това.

СОЦИАЛНА ОЦЕНКА ПРЕДИ ЗАПОЧВАНЕ НА КОНКРЕТНИ ГОРСКОСТОПАНСКИ ДЕЙНОСТИ

Преди началото на всяка горскостопанска дейност, на етап планиране/маркиране, служителите на ДГС следва направят оценка на социалното въздействие за конкретната дейност. При изготвяне на оценката, се оценяват следните елементи:

- наличие на категории ВКС 5 или ВКС 6 за съответния обект;
- наличие на каптажи и чешми в обекта;
- близост на обекта до населени места, туристически маршрути и обекти, места за рекреация, обекти на културата;
- наличие в подотдела на находища на недървесни горски продукти (гъби, билки, горски плодове), ловен район;
- пресичане / използване на територии, които не са собственост или не се управляват от ДГС;

За предотвратяване на неблагоприятни въздействия върху тези елементи се формулират конкретни мерки. Оценката се извършва съгласно разработения „Лист за предварителна идентификация на ключови елементи и определяне потенциалните екологични и социални въздействия“.

НАСОКИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ТЕКУЩИ КОНСУЛТАЦИИ ПО ЗАСЕГНАТИ/ ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ

Провеждането на редовни консултации със засегнатите/ заинтересованите страни е от ключово значение за преодоляване на негативните социални въздействия от дейността на ДГС „Невestino“. В таблицата по-долу са представени начините и сроковете за вълчване на идентифицираните заинтересованите в зависимост от конкретната дейност, за която е определено наличието или потенциалното възникване на негативни социални въздействия в следствие изпълнението ѝ.

Заинтересована/ засегната страна	Дейност на ДГС със социално въздействие	Начини и средства за вълчване на заинтересованите страни и намаляване на негативните социални въздействия	Периодичност/ срокове
Служители на ДГС	Изпълнение на планираните мероприятия	Подобряване на уменията на служителите за изпълнение на горскостопанския план и годишните оперативни планове	Ежегодно съгласно годишна програма за обучение
	Осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд за персонала на ДГС	Провеждане на начален, периодичен и текущ инструктаж.	Начален инструктаж – при всеки случай на новопостъпил служител Периодичен инструктаж – съгласно изискванията на нац. законодателство Текущ инструктаж – преди започване на рискови дейности
		Предоставяне на лични предпазни средства и специално работно облекло	Ежегоден преглед на наличните лични предпазни средства и

		и осигуряване използването им	специално работно облекло за всеки работник Ежедневен контрол за използване
		Изготвяне/ актуализация на оценка на риска за всички работни позиции	Съгласно изискванията на трудовото законодателство (НАРЕДБА № 5 от 11.05.1999 г. за реда, начина и периодичността на извършване на оценка на риска)
Кметове на общините/ населените места местно население	Предоставяни услуги	Изпращане на информация за услугите, които се предлагат на местното население (извадки от Горскостопанския план; маркиране на дървета за сеч; продажба на дървесина; издаване на разрешителни; туристически услуги и др.)	Ежегодно
	Дърводобив	Предоставяне на информацията за местностите и подотделите, в които е планирано ползване през годината и поставянето и на публично място	Ежегодно след окомплектоване на лесосечния фонд и преди започване на теренната работа
	Осигуряване на дърва за огрев	Комуникация с местните кметове за необходимите количества Предоставяне на информация за възможностите за ползване на дърва за огрев от местното население по населени места Разясняване на правилата за ползване	Ежегодно преди началото на отоплителния сезон
	Паша	Съгласуване на забранените за паша места с общините и	Ежегодно

		кметовете на населените места	
	Използване на химикали и биологични агенти	Изпращане на информация	2 седмици преди използване
	Управление на Гори с висока консервационна стойност	Предоставяне на възможност за принос по идентифицирането на нови ГВКС и формулиране на мерки за опазването им чрез обявление на уеб страницата/ изпращане на писма	Текущо
	Достъп до горските ресурси	Уведомяване в случай на въвеждане на ограничения или забрани за достъп до определена горска територия от страна на РДГ	2 седмици преди въвеждане на ограничението/ забраната
	Използване на общинска инфраструктура (в т.ч. от подизпълнителите)	Писмено регламентиране на предвиденото използване (напр. чрез подписване на споразумения), като се гарантират необходимите компенсации в случай на нанесени щети	Ежегодно
	Наемане на служители/ работници	Уведомяване на местните бюра по труда за свободните работни места и изискванията за образование и квалификация Уведомяване на местните кметове (при необходимост)	1 месец преди наемане на нужния персонал
	Дискутиране на възможности за принос на ДГС към местното социално и икономическо развитие	Провеждане на срещи с местните кметове и местни лидери (желателно е участието на представители на ЮЦДП)	Ежегодно
Собственици на съседни имоти	Използване на съседни имоти (пр. за разполагане на временни складове); преминаване през съседни имоти	Писмено регламентиране на предвиденото използване (напр. чрез подписване на споразумения), като се гарантират необходимите компенсации в случай на нанесени щети	2 седмици преди осъществяване на планираната горскостопанска дейност

	Използване на химикали и биологични агенти	Изпращане на информация	2 седмици преди използване
Подизпълнители на горскостопанските дейности	Осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд за работниците при всички видове теренни дейности	Изискване от фирмите на: доказателства за налични лични предпазни средства и специално работно облекло, съответстващо на изискванията за защитно облекло за съответните работни позиции и на броя на работниците, които ще работят по съответния договор Копия от трудови договори на работниците	Като част от всяка тръжна процедура
		Провеждане на начален и текущ инструктаж. Изискване на доказателства за проведен начален/ текущ инструктаж от страна на фирмата подизпълнител	Начален инструктаж – преди началото на всяка дейност в конкретен обект Текущ инструктаж – веднъж месечно Доказателства за проведен инструктаж от страна на фирмата – поне веднъж в рамките на изпълнение на договора и/или ежегодно (за дългосрочните договори)
	Възлагане на дейностите	Провеждане на среща с представители на местните фирми за представяне на годишния план на ДГС и обектите за дърводобив	Ежегодно
		Провеждане на среща с представители на подизпълнителите и фирмата, определена за развитие/ поддръжка на горско пътната мрежа за търсене на решения по	Ежегодно

		въпроса с осигуряване на достъп до обектите за дърводобив	
		Своевременно разплащане с подизпълнителите/освобождение на внесените гаранции	Съгласно условията на подписаните договори
		Организиране на срещи за разясняване на промени в нормативната уредба	В случай на ключови промени в нормативната уредба
	Използване на химикали и биологични агенти	Изпращане на информация	2 седмици преди използване
Ловни дружинки и Ловно-рибарски дружества	Дърводобив	Съгласуване на горскостопанските дейности по време, място и начин на провеждане с лова и опазването на дивеча	Преди началото на ловния сезон общо за обектите Ежеседмично преди ловните излети за всеки конкретен обект
	Използване на химикали и биологични агенти	Изпращане на информация	2 седмици преди използване
	Управление на Гори с висока консервационна стойност	Предоставяне на възможност за принос по идентифицирането на нови ГВКС и формулиране на мерки за опазването им чрез обявление на уеб страницата/ изпращане на писма	Текущо
Туристически дружества, предприемачи в сферата на туризма	Управление на Гори с висока консервационна стойност	Предоставяне на възможност за принос по идентифицирането на нови ГВКС и формулиране на мерки за опазването им чрез обявление на уеб страницата/ изпращане на писма	Текущо
	Дърводобив в близост до туристически обекти	Прилагане на изискванията за стопанисване на ГВКС 6	Текущо
ВиК	Дърводобив	Съгласуване на предвидени обекти за дърводобив попадащи в санитароохранителните зони, в близост до източници на питейна вода и/или в	Ежегодно

		близост до водопреносна инфраструктура	
Екологични неправителствени организации	Управление на Гори с висока консервационна стойност	Предоставяне на възможност за принос по идентифицирането на нови ГВКС и формулиране на мерки за опазването им чрез обявление на уеб страницата/ изпращане на писма	Текущо
	Опазване на биологичното разнообразие	Ангажиране на НПО в подобряване уменията на персонала на ДГС за разпознаване и опазване за защитени видове	Ежегодно
		Търсене на партньорства за изпълнение на проекти	Текущо

СРЕДСТВА И НАЧИНИ ЗА КОМУНИКАЦИЯ СЪОБРАЗЕНИ С КУЛТУРНИТЕ ОСОБЕНОСТИ НА ЗАСЕГНАТИТЕ/ ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ

Комуникацията с различните групи засегнати/ заинтересовани страни се осъществява по начин съобразен с културните особености на последните в т.ч.:

- Кореспонденцията с държавните институции е чрез официални писма подписани от директора на ДГС. Допуска се и кореспонденция по електронен път.
- Уведомяването на кметовете на населените места се осъществява чрез официална кореспонденция – писма или по електронен път. Задължително се осъществява и контакт по телефона или чрез директна среща за потвърждаване получаването на информацията. Когато информацията касае местното население, комуникацията с местните кметове съдържа молба за поставяне на съответната информация на публично място в населеното място и се оставя информация за обратна връзка.
- За директен контакт с местни жители (особено в по-отдалечени населени места и махали) се допуска устно предоставяне на информация от страна на служителя на ДГС отговорен за съответния район (напр. ст. лесничей, лесничей или горски надзирател) и който е познат сред местните жители. Съответният служител осъществил контакта, оставя писмени следни от комуникацията.
- Собствениците на имоти, съседни на тези в които предстои провеждането на горскостопански дейности се уведомяват чрез местните кметове или директно – писмено или устно. Собствениците на имоти, които директно биха били засегнати от горскостопанските дейности се уведомяват директно – писмено или устно, а споразумения за ползване на имотите им и осигуряването на компенсации е чрез писмени споразумения.
- Комуникацията с неправителствени организации – регионални и национални се осъществява, чрез официални писма или по имейл.

Във връзка с горската сертификация, ДГС е предприела стъпки по осигуряването на публичност чрез своята уеб страница на:

- процедурите за разрешаване на спорове със засегнати и заинтересовани страни, за подаване на оплаквания и сигнали;
- ангажиментите за недопускане на корупция в т.ч. задължението да не се предлагат или приемат каквито и да било парични или друг тип подкупи;
- писмените документи, отразяващи дългосрочната ангажираност на горското стопанство към принципите и критериите на Съвета за стопанисване на горите и свързаните политики и стандарти;
- начините, по които местните общности могат да участват в процеса по планиране на горскостопанските дейности и обекти;
- изготвената Оценка за социалното въздействие от дейността;
- изготвеният Доклад за горите с висока консервационна стойност (с изключение на конфиденциална информация);
- резюме на целите на управление;
- резюме от горскостопанския план (в т. ч. обзорна/тематични карта на горското стопанство) – предоставя се за безплатно за ползване с изключение на конфиденциалната информация;
- резюме на резултатите от провеждания мониторинг (с изключение на конфиденциалната информация).

МЕХАНИЗЪМ ЗА РАЗРЕШАВАНЕ НА СПОРОВЕ

Спор е всеки израз на неудовлетворение от страна на човек или организация, представен като оплакване към горското стопанство по отношение на дейността му и/или съблюдаването на правилата на сертификацията, и по което се очаква отговор. ДГС е разработило и въведе съвкупност от стъпки (процедура) за получаване, регистриране, обработка, проучване и отговор на оплаквания и сигнали, както и за осигуряване на справедливи компенсации в случаите на щети върху собственост и/или човек по отношение на:

- правата на собственост и ползване;
- правата на работниците;
- правата на местните общности.

ТП "ДГС Невестино" следва да се ангажира в своевременното разглеждане и разрешаване на всички спорове касаещи неговата дейност, като действията се основават на следните принципи:

- създаване на взаимно приемливи средства за комуникация основани на културните особености на засегнатата/заинтересованата страна, които да позволяват двупосочен обмен на информация;
- въвличане на засегнатите и заинтересованите страни в разработването на настоящите вътрешни правила;
- документиране на всички срещи, всички обсъждани въпроси и всички постигнати договорености в т.ч. договаряне на справедливи компенсации в случаи на виновно засягане на правата на собственици, работници, местни общности и други заинтересовани страни;
- изпълнение на договорените стъпки/ съгласия чрез полагането на разумни усилия за извънсъдебно разрешаване на спора;

- уведомяване на засегнатата/ заинтересованата страна за резултатите от предприетите действия.

За изпълнение на тази мярка, ДГС може да използва примерните вътрешни правила одобрени от Националната работна група по сертификация.

Вътрешните правила са качени на интернет страницата на ДГС и са предоставени/изпратени за коментари и допълнения от идентифицираните засегнати/ заинтересовани страни.

ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПРИНОС НА ОРГАНИЗАЦИЯТА КЪМ МЕСТНОТО СОЦИАЛНО И ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

Участието в местни инициативи и осигуряването на подкрепа за местната общност под различни форми е важен инструмент за поддържане на комуникацията и повишаване на доверието между ДГС и местната общност. В миналото като част от корпоративната си социална отговорност, стопанството е подпомагало местните общности в различни направления. Макар и с годините активността на ДГС в тази насока да намалява, все още са налице редица позитивни примери в т.ч. предоставяне на коледни елхи за училища и детски градини; подпомагане на общината при почистване на пътища през зимата и осигуряване на достъп до населени места и др. Съществен проблем произтича от изискването на законодателството изразходването на средства от страна на стопанството, да става чрез процедури по ЗОП и така, дори да има желание у ръководството, възможността за финансиране на подобни инициативи е лимитирана.

В бъдеще основният принос на ДГС към местното развитие се очаква да бъде най-вече по отношение на осигуряването на заетост, предоставянето на дърва за битови нужди (за закупуване по ценоразпис), информиране на обществеността за извършваните дейности, предоставяне на консултации на граждани и други държавни институции по лесовъдски въпроси, продължаване на добрите практики по подпомагане на местни инициативи.

Съществен проблем за района е нерегламентираното изхвърляне на битови отпадъци в горския фонд. Тук ДГС може и трябва да играе съществена роля за разрешаване на проблема, като първата стъпка в това отношение е въвеждането на система и строг контрол върху изхвърлянето на отпадъци от самите горски работници (в т.ч. на фирмите изпълнители). Включването в национални кампании и организирането на собствени е друг инструмент за разрешаване на проблема, като трябва да се акцентира и върху възпитаващите дейности сред младото поколение. Като добре практика местните кметове посочиха усилията на служителите на ДГС на местно ниво да уведомяват местното население (в т.ч. чрез подписване на декларация от лицата на които е дадено позволително за добив на дърва) и по-големи туристически групи относно правилата за изхвърляне на отпадъци и боравенето с огън.

Възможности за принос на ДГС към местното социално и икономическо развитие се дискутират като част от дневния ред на годишната среща със засегнатите/ заинтересованите страни. (вж. т. 2.8.1.2 по-горе).

АКТУАЛИЗАЦИЯ НА СОЦИАЛНАТА ОЦЕНКА

АКТУАЛИЗИРАНЕ НА СПИСЪКА НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ/ ЗАСЕГНАТИТЕ СТРАНИ

Списъкът на заинтересованите/ засегнатите страни от дейността на ДГС страни се актуализира **текущо**. При идентифициране на нови заинтересовани се определят сферите на социално въздействие, негативните ефекти от конкретни дейности на стопанството и се предписват мерки за неутрализирането/ смекчаването им.

АКТУАЛИЗАЦИЯ НА СОЦИАЛНАТА ОЦЕНКА

Оценката за социалното въздействие от дейността на ДГС „Невестино“ се актуализира **на всеки 5 години**, както и в случаи на съществена промяна в социално-икономическата обстановка в страната/ района.

ПРИЛОЖЕНИЕ 1

СПИСЪК НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ - представен в отделен файл.

ПРИЛОЖЕНИЕ 2

СПИСЪК НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ, С КОИТО СА ПРОВЕДЕНИ КОНСУЛТАЦИИ ПРИ ИЗГОТВЯНЕ НА ОЦЕНКА НА СОЦИАЛНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ОТ ДЕЙНОСТТА НА ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО „НЕВЕСТИНО“

1. РДГ Кюстендил
2. РИСВ София
3. Областна администрация Кюстендил
4. Регионален исторически музей гр. Кюстендил
5. Кметове на населени места – изпратен въпросник (съгласно Приложение 3) до всички кметове на населените места (вж. Приложение 1)
6. Проведена консултация по телефона с кмет на с. Невестино
7. СЛРД Елен гр. Кюстендил
8. „Пижо гор „ ЕООД
9. "Биолес-2014" ЕООД
10. „Мултигор ООД“ с. Друмохар
11. „Мечо 06“ ЕООД с. Невестино
12. „Борисов-К“ ЕООД
13. „Ангела-3“ ЕООД
14. „Бодуров“ ЕООД
15. ВВФ – България

ПРИЛОЖЕНИЕ 3

ВЪПРОСНИК ЗА ОЦЕНКА НА СОЦИАЛНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ОТ ДЕЙНОСТТА НА ДЪРЖАВНО ГОРСКО/ЛОВНО СТОПАНСТВО

1. Известни ли са ви съдебни и/или извънсъдебни спорове за земи и гори между ДГС и общините и /или частни собственици?
2. ДГС поддържа ли добра комуникация с общинската администрацията и местните кметове?
3. Имате ли данни/ опасения за негативно влияние на горскостопанските дейности върху вододайните зони?
4. Имате ли данни/ опасения за негативно влияние на горскостопанските дейности върху природната среда и местата от значение за местната култура и туризъм?
5. Имате ли данни/ опасения за негативно влияние на горскостопанските дейности върху общинската пътна инфраструктура, общински сгради или сгради на жители на общините?
6. ДГС справя ли се с причинени повреди в горски територии, предизвикани от абиотични и биотични фактори?
7. ДГС справя ли се с причинени повреди в горски територии, предизвикани от антропогенен (човешки) фактор?
8. Има ли оплаквания от дейността на ДГС и дърводобивните фирми от местни хора? Ако има, какви са те?
9. Задоволени ли са нуждите на местното население от дърва за огрев? Има ли проблеми в това отношение?
10. Какви са вашите коментари относно работата на ДГС по превенция и борба с пожарите и браконьерството ?
11. ДГС подкрепя ли по някакъв начин дейността на общините и/или местната общност?
12. По какъв начин според Вас, ДГС може да подкрепи местната общност?
13. Имате ли препоръки, похвали и предложения за работата на ДГС?